

HAJDUFÖLD

1923. év október 27.

SZOMBAT

Debreczen, V. évf. (244.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 4000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A madeirai halott

Werkmann Károly báró, Károly király utolsó titkara fenti címen könyvet írt s annak egy példányát Münchenből megküldte szerkesztőségünknek, hogy ismertessük és róla véleményt mondjunk.

Az események, amelyeket Werkmann előad, mindnyájunk előtt ismeretesekek, csak mozgató okaikra derül itt ott némi, bár nem teljes világosság, melyeket azonban lapunk szűkreszabott keretei között nem regisztrálhatunk. Az érdeklődőnek magát a testes kötetet kell elolvasni. Egy dolgot, talán a legérdekesebbet mégis kiragadunk, nevezetesen, hogy mi volt Werkmann szerint IV. Károly király restaurációjának a meghiusítója.

A szerző egész szívvvel és lélekkel csüggyött a Hasburg-ház érdekében. Minden tette és minden gondolata a dinasztia régi hatalmán, befolyásán munkáló tevékenységnek volt szentelve. De éppen ezért, mint maga ismételtén írja, az elővigyázatos, a belső fejlődésen alapuló restaurációs politikának volt a híve. Okos ember léteére másnak nem is lehetett. Jól látta, hogy a Habsburg-probléma egy egész világrész érdek hálózatát érinti, azt tehát megoldani csakis érdektársak és pedig hatalmas érdektársak megnyerésével sikerülhet. A megboldogult király biálmasai közül még Revertera gróf képviselte ezt a józan felfogást — és a pápai kuria, aki éppen a katolikus uralkodóház iránt érzett mély, hogy úgy mondjuk, patinás rokonszenvenél fogva többször figyelmeztette a Svájcban tartózkodó udvart, hogy lassan haladjanak, semmit kockára ne tegyenek, minden körülményt és eshetőséget meglátoljanak. Ha az okos szóra hallgatnak, IV. Károly ma nem porladoznék az óceán egy szigetén s ha nem más, élne ma is visszatérésének hite, reménye.

És mily ellenmondásba keveredik Werkmann, mikor a restauráció meghiusulásának okát, ódiumát a Csonkamagyarország, első sorban pedig a Horthy kormányzó nyakába varrja. Horthy Miklós tett arról, hogy a puccsok, — maga Werkmann használja a puccs szót, — ne sikerüljenek.

Hát ez ellen a beállítás ellen minden igazságérző embernek pártállás nélkül tiltakozni kell! A restauráció lehetősége nem egyes embereken, hanem a viszonyokon mulott. — Velünk szemben csaknem egész Európa hatalma sorakozott fel, — itt benn fegyvertelenül, forradalmak után pártokra és dühös társadalmi ellentétekre szakadozva a nemzet. Egyenesen téboly lett volna az erők ilyen szörnyű disparitása mellett az országot küzdelembe vinni, melynek vége csak a végső felosztás, államunknak teljes elpusztítása lett volna.

Keresse Werkmann báró a király tragoedia vétségét a szegény IV. Károly tanácsadóinak hebehurgya ostobaságában és gonoszságában. Az éktelen mágnásdölyfben, a zsidók által céltudatosan inscenizozott ugratásban. Mit keresett annyiszor Stern-Szterényi és Weiszfeld-Vázsonyi Pragiuban, még ma is felderítetlen. Mi csak azt láttuk, hogy a külföldön a magyar atrocitások rágalmáival tömték meg a sajtót s el-

hitették a királlyal, hogy e magyar rettenetességeket megszüntetni, vagyis hazajönni uralkodói kötelessége. Az idehaza mimelt műörjögés pedig arra való volt, hogy az ellenforradalom tüzebe egybeforrított nemzetet megiat megossza és testvér harcba sodorja. Werkmann sok jóakarattal igyekezett megoldani a történetíró feladatát, — de a tények helyes ismeretét semmi nem pótolhatja.

A lakásrendelet a drágasági bizottság előtt

A lakásokat és a kis üzleteket 1926 májusáig nem szabadítják fel

Budapest, okt. 26. A nemzetgyűlés drágasági bizottsága ma délután folytatta a lakásrendelet tárgyalását. A bizottság az első 5 szakaszt változtatlanul fogadta el. A 6-ik szakasznál *Rassai* Károly indítványozta, hogy a rendeletet olyan értelemben módosítsák, hogy lakáscsere esetén, ha a két háztulajdonos közül az egyik nem járul hozzá a cseréhez,

a lakáshivatalnak legyen hozzászólási joga.

A főbíró, aki a lakást átveszi, köteleztessék arra, hogy az albérlőket is vegye át, vagy pedig szerezzon az albérlő számára ugyanolyan lakást.

Vass miniszter kijelenti, hogy az albérlőnek nem lehet erősebb joga, mint a főbírlőnek. Módosítani lehet a rendeletet olyan irányban, hogy az új bírlő legalább 15 napi felmondási időt tartozik engedélyezni az albérlőnek.

A 10 ik szakasznál *Hermann Miksa* kérte a hetes szorzószám leszállítását.

Vass miniszter kijelenti, hogy hozzájárul ahhoz, hogy vitás esetekben

a bíróság döntsön

és hogy a rendeletben kimondassék, hogy ez szerződéses megállapodásokat nem érinthet.

Peyer Károly indítványt terjeszt elő, hogy azokat a szakaszokat, amelyek a béremelésre vonatkoznak, együttesen tárgyalják.

Vass miniszter az indítványt nem fogadja el. A 360 szoros emelés helyett

hajlandó a 300-as szorzószámot akceptálni

Ebből 120 szoros emelés tulajdonképpen levonandó, mert ez a közüzemi díjak emelését jelenti. Magára a házbéremelésre tehát marad a 180 szoros összeg. A házbér alakulást a következő adatok szemléltetik: A rendelet alapján november 1 én a házbér volna 10 szerez, közüzemi pótlék, 40-szeres béremelés, azaz 50 szerez emelés. A most kibocsátandó rendelet alapján a közüzemi pótléket 120 szorosra emelnék, ez azonban nem esne adó alá.

A tiszta házbért 160 szorosra emelik. Ehhez járul a házbér 25% át kitevő kincstári hasznorészesedés, amely újabb 40 szerez emelés, összesen tehát a lakberek 320-szorosát kellene fizetni november 1-én. A 20%-os automatikus emelés tekintetében

hajlandó ezt az emelést február hónapra 10% ra mérsékelni.

Kijelenti, hogy a rendelet értelmében 1926 november 1 én lép csak életbe a lakásoknál a szabadforgalom. Az üzlethelyiségek tekintetében

Bajorországból kiutasítják a zsidókat

Halállal büntetik az árdragítókat - Pfaizot önálló köztársasággá akarják kikiáltani - Amerika a jóvátételi kérdés megoldásáért

A külpolitikában nagy szenzációt keltett annak a jegyzékváltásnak közzététele, amelyben

az amerikai Egyesült Államok külügyi vezetősége hajlandónak mutatkozik résztvenni a Londonban tervezett értekezleten.

Ez az amerikai jegyzék nagy sikert jelent az angol külpolitika számára és hivatva van a mostani s a világ-békére nézve veszedelmesen érvényesülő francia külpolitikát vissza-szorítani. Egyáltalán nem lenne igazságos, ha most a már cserbenhagyott Monroe elvek mögé húzódva Amerika pusztulásnak engedné Európa népeit.

Münchenből érkező jelentések szerint a bajor kormány

Bajorország területéről kiutasítja a zsidókat.

Hir szerint már eddig is igen sok kiutasítás történt. Az *Augsburger Abendzeitung* arról értesül, hogy a zsidókon kívül a többi alkalmatlan idegeneket is eltávolítják. A bajor kormány ezzel egyidejűleg drákói rendszabályokat hoz az uszorások és láncosok ellen.

Az uszorásokra halálbüntetést fognak kiszabni

A Bajorországból eddig kiutasított zsidóknál rengeteg pénzt, kül-

két csoportot állapít meg. A nagy üzleteknél a szabadforgalmat arra az időre tervezi, amikor az üzletek bére eléri az aranyparitás felét.

A kisüzleteknél a szabadforgalom a lakásokkal együtt lépne életbe.

Peyer Károly a felszabadításra vonatkozólag azt az elvi kijelentést teszi, hogy 1926 november 1 én se szabadítsák fel egyszerre a lakásokat kategóriákra való tekintet nélkül, hanem kiméljenek meg bizonyos csoportokat a szabadforgalomak való átadástól.

Biró Pal kéri, hogy a februári házbéremelésnél még a 10%-os emelést is engedje el a miniszter.

Vass miniszter kijelenti, hogy a minisztertanács előtt ezt az álláspontot fogja képviselni.

Farkas István ragaszkodik ahhoz, hogy

május 1-éig halasszák el a házbéremelésről szóló tanácskozást.

Platthy György kéri a minisztert, vegye rá a pénzügyminisztert arra, hogy a novemberi bérek után firendő adót részletekben fizethessék, mert a háztulajdonos november 1 én nem kap annyit, amennyit a negyedévi adó kitesz.

Vass miniszter kijelenti, hogy készséggel fogja a minisztertanács előtt ezt az álláspontot képviselni.

földi értéket, aranyat és fegyvert találtak.

A szeptatista mozgalom fejlődésében fennakadás történt.

Bonnban az ostromállapotot kihírdették.

Dél előtt és délután a szeptatistákat lakásaikból kihurcolták és összeverték őket. Wiesbadenből viszont nem sikerült a szeptatistákat teljesen kivenni. Szászországban a rendet teljesen helyreállították. A rajnai köztársaság kikiáltásának kétes értékű sikerén felbuzdulva, mozgalom indult még arra, hogy

Pfalzot önálló köztársasággá kiáltásák ki.

Ez az önálló köztársaság szorososan a rajnai köztársaság mellett terülne el és Lotharingia és Németország közé ékelődne. Az eddigi jelentések szerint a pfalzi önálló köztársaságot holnap kiáltják ki, de általában az a vélemény, hogy ez a mozgalom is balsikerűnek ígérkezik. A francia megszálló csapatok és hatóságok mindenképp

azon iparkodnak, hogy ezeket az önálló köztársaságokat valahogyan létrehozzák,

hogy ily módon biztosíthassák Franciaország befolyását ezekre az iparilag kiválóan fontos német tartományokra.

A debreceni egyházmegye őszi közgyűlése

A debreceni református egyházmegye pénteken délelőtt F. Varga Lajos nagyrábsi esperes elnöklelte alatt tartotta őszi közgyűlését. Az előző megnyitó beszédében kegyelmes szavakkal emlékezett meg Kozma Pál lelkész és Hatvány József igazgatótanító haláláról.

Ezután Szuchovszky Gyula hosszú pályai, Bálint Lajos monostorpályi, Ókrós Sándor, Horváth Margit nagyrábsi, Szabó Erzsébet, Fodor Julia bárandi, Csóka Vilmos bakonszegi, Pósalaki László csabai, Kathó Fe-

renc szentpéterszegi, Boda Géza pocsaji, Hutházi Sándor derecskei, Balogh Albert monostorpályi i tanítók hivatali esküt tettek.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette az esperesi jelentést.

Ezután a 46 pontból álló tárgysorozatot tárgyalta le. Elutasította a közgyűlés Ekly Józsefnek Benghe Imre tanító megválasztása ellen beadott fellobbezését.

Több kisebb ügy lefolytatása után a közgyűlés véget ért.

Ismét elítéltek egy fajliberális rágalmozó lapszerkesztőt

Hat hónapra csukják be az igazságügyminiszter „fejlett technikájú” támadóját

Az annakidején országos felháborodást keltett előzékenységi részvény ügyben, melyet tudvalevően Ullain Ferenc leplezett le s amelylyel kapcsolatban Friedrich István a nemzetgyűlésen névsort terjesztett elő azokról a közfunkcionálisokról, akik a bankoktól előzékenységi részvényeket fogadtak el, mint ismeretes, Nagy Emil igazságügyminiszter vizsgálatot rendelt el, mely Ullain Ferenc leplezéseit teljesen igazolta. A Ranggal című liberális zsidó lap ekkor cikket írt, amelyben azt állítja, hogy

Nagy Emil igazságügyminiszter utján jutott Friedrich István az előzékenységi részvényesek névsorához,

dacára annak, hogy az igazságügyminiszter diszkreciójáról biztosította

a bankokat, tehát megszegte szavát.

E cikk miatt Nagy Emil igazságügyminiszter felhatalmazására üldözendő rágalmozás vétsége címén sajtóper indított Lázár Miklós, a Ranggal felelős szerkesztője ellen. A budapesti büntetőtörvényszéken ma délelőttre tüzték ki a főtárgyalást, amely választott bíróság előtt folyt le.

A tárgyaláson maga Lázár Miklós is beismerte, hogy hazudott, amíg azt állította, hogy a részvény-ügyben Nagy Emil igazságügyminiszter utján jutott Friedrich István az adatokhoz. A bíróság felhatalmazásra üldözendő sajtó utján elkövetett rágalmozásban bűnösnek mondotta ki Lázár Miklóst és ezért öt

hat hónapi fogházra

és háromszázezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Fábián bácsit eltemették

Napsugaras, szelíd októbervégi délutánon kísérték ki utolsó útjára az öreg Fábián bácsit, aki harminc hosszú esztendőn keresztül utazgató kora hajnaltól késő estig a helyi érdekű vasút kocsijain. Egyenruhát viselt és mindig komoly volt. Mosolyogni sohasem látták. Egyik villanyosról a másikra szállt, leszakította a jegyek csücskét, aláírta a szolgálati lapot és így utazgatott a Nagyerdőig és vissza. Kötelességtudó és szorgalmas pályafutása alatt nem mulasztott el egy kocsit sem, amely útjába akadt. Pedig harminc évig robotolt a mindennapi kenyérért. Működését a lovasuton kezdte el, a gőzmasinán folytatta és a villanyoson fejezte be. Pár nappal ezelőtt még laukadatlan szorgalommal és hivatalos komolysággal ellenőrizte a közlekedést, aranyzsinóros sapkája alól komoran vizsgálta a tolongó utasokat. Az őszi szél azonban elvitte magával szegény Fábián bácsit az örök nyugalom hazájába, ahol már jegy nélkül utazgatnak az emberek és nem csilingelnek a villanyos kocsik. Mikor a szomorú temetési menet végighaladt a városon, jobbról is, balról is csengető villanyosok szaladgáltak Fábián bácsi halottaskocsija mellett, dicsőségesen hirdelve az örök munkálkodás és kötelességteljesítés diadalát, melynek legnagyszerűbb és legszorgalmasabb katonája tért megpihenni a csöndesen munkálkodó emberi élet apró megállóit után — a végállomás felé.

(In)

Hirdessen a Hajdúföldben!

Ma, szombaton délután 6 órakor

Az egyházmegyei tanügyi bizottság ülése

A debreceni egyházmegye népiszkolai tanügyi bizottsága október 25-én tartotta meg évi gyűlését F. Varga Lajos esperes elnöklelte alatt. Az előadói tisztet H. Nagy Lajos hajdusámsoni református tanító töltötte be, felolvastva a múlt 1922—23. iskolai évről szóló gondosan összeállított, tanulságos jelentését. Jelentése bevezető részében érintette a mai szomorú helyzetet.

Majd áttért a tulajdonképeni adatokra s a debreceni egyházmegye népiszkolai tanügyi viszonyairól a következőkben számolt be:

A debreceni egyházmegyében az 1922—23. iskolai évben beiratkozott fiú 6541, leány 6200, összesen 12741. Ebből Debrecenre esett fiú 2420, leány 2118, összesen 4538. A beiratkozott növendékek közül vizsgát tett fiú 5866, leány 5490, összesen 11356. Ebből Debrecenre esik fiú 2184, leány 1898, összesen 4082. A hiányzó rész évközben kimaradt. Az egyházmegye tanítóinak összes száma 217. Debrecenre esik 100. Férfi tanító van 135, tanítónő 82. Debrecenre esik tanító 54, tanítónő 46. Tanítók közül fiukat tanít 80 tanító és 5 tanítónő.

A tanügyi bizottság az előadó jelentését tudomásul vette, hálás köszönetét fejezve ki a szépen összeállított jelentésért.

Nem vette azonban tudomásul tisztelettel való lemondását. Miután H. Nagy Lajos látva az iránta megnyilvánuló bizalmat, nem ragaszkodott lemondásához s a lemondás tárgyátlaná vált.

HIREK

1923 október 27. (Szombat)
Prot.: Szabina. Kath.: Szabina.

1759 A nagy magyar nyelvújító Kazinczy Ferenc e napon született a biharmegyei Érsemlyénben. 1859 ben lelkesen ünnepelte a nemzet a nap százéves évfordulóját, amely a magyar öntudat e nagy irodalmi ébren-tartóját ajándékozta neki.

1806 Napokon diadalmas bevonulása Berlinbe. Jelentős esemény a német nemzet megaláztatásainak sorozatában, amelynek nyomán fellángolt ellenállás világtörténelmi tanulsággal emelte, hogy a felebredt faji öntudat előbb utóbb elsöpör és összetör minden idegen igát.

Időjárás: Hazánkban váratlanul enyhe és száraz időjárás van. A hőmérséklet emelkedett. Tegnap maximuma általában 24—25 fok.
Időjárás: Nyugaton növekedő szellőzettel enyhe és esőre hajló időre várható.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig.
Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: Tavas.

Uránia: Newyorki banditák.
Vigsi ház: Vadász-expedíció az ősvadonban.

Apollo: Ha a bálványok összedőlnek.
A Mezőgazdasági Kamara közgyűlése 3 órakor a városkaszán.

A Békessy Béla vívóklub vívóakadémiája 6 órakor a ref. főgimnázium tornatermében.

A szociális misszió társulat ifjúsági csoportjának diszgyűlése 6 órakor a katolikus főgimnázium disztermében.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyás király.

A ref. presbiterium ülése. A debreceni református egyház október 29-én, hétfőn délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbiteri ülést tart. A tárgysorozatban 21 pont szerepel, köztük a lelkesítő kar javaslata a legátus fogadás visszaállítására, ugyancsak a lelkesítő kar javaslata a tanyai táncmulatságok ügyében, az iskolaszéki javaslata 10 új tanítói állás betöltésének elrendelése végett s több más fontos ügy.

Déri Frigyes szobra a városi képtárban. A debreceni városi képtárban nyert elhelyezést Debrecen mecénásának, Déri Frigyesnek fehér márványból kifaragott mellszobra. A kiválóan sikerült szobrot Strel Alajos szobrászművész készítette. A nagy adományozó szobra mellett látható a Déri Frigyes által a nyáron leküldött hatalmas japán bronzdaru s aranyozott fából való Buddha szobor, s a régi olasz, németalföldi, német és francia mesterek, nemkülönben magyar művészek kiváló festményei.

Házasság. Jékei Balogh Béla erdőmérnök október 27-én Budapesten tartja esküvőjét Kobiák Idával.

A városi Közművelődési Könyvtár ismét teljes felkészültséggel igyekszik a város nemes irányban működni kívánó közönségének rendelkezésére állani s köznapon délelőtt 10—11-ig, délután 4—7-ig, ünnep és vasárnap délelőtt 10—12-ig van nyitva. Olvasótermébe díjtalanul léphet be minden 16 éven felüli debreceni lakos. A kölcsönkönyvtár szintén díjtalanul használható, csupán biztosítékul teendő le 5000 korona, ami a mai rendkívül magas könyvárak idejében szót alig érdemlő összeg. Az újonnan belépni kívánók rendőrségi lakásbejelentő lappal kötelesek személyazonosságukat igazolni.

Esküvő. Dr Veress Géza városi aljegyző október 27-én, szombaton délután fél 4 órakor a Nagytemplomban tartja esküvőjét Csizsár Sárival, Csizsár Ferenc földbirtokos leányával. Az esketést dr Ballazár Dezső ref. püspök végzi. Tanúk lesznek a menyasszony részéről dr Magoss György polgármester, a vőlegény részéről Kontsek Géza.

Társadalmi és egyesületi élet. A Katolikus Mária Társulat filmelőadásai. A Csomor Gyula tulajdonát képező Meteor-mozgósínházban hetenként a keddi napokon jótékony célt szolgáló sorozatos filmelőadásokat rendez a Katolikus Mária Társulat vezetősége. A tiszta hasznos valláskülönbőség nélkül az elaggottak és szegény gyermekek támogatására fogják fordítani. Jegyek már hétfőn délelőtt 8 órától válthattók a Meteor-pénztárnál. Felülfizéseket köszönettel fogad a rendezőség.

Szülői értekezlet a református főgimnáziumban. Október 22-én, hétfőn délután fél négy órakor a református főgimnázium tanárokara szülői értekezletet tart az intézet tornatermében. Megvitatás alá kerülnek Osváth Ödön tanár bevezető előadása után a tanulók olvasmányai s az ezekkel összefüggő fontos pedagógiai kérdések, melyek a mai időben a szokottnál is nagyobb fontosságúak. A tanári kar reméli, hogy mint a múlt iskolai évben tartott szülői értekezleten, úgy most is nagy számban jelennek meg az értekezleten a szülők, gyámok s általában az iskola és nevelés iránt érdeklődők, akiket a tanári kar tisztelettel és szeretettel hív és vár az értekezletre.

A Nobel díj nyeresége. Stockholmól jelentik: Az 1922. évi orvosi Nobel díjat Archibald angol fiziológus és Mayerhof chillei fiziológus, az 1923. évi Nobel díjat pedig Branting és Macled amerikai tanár között osztották meg.

Önmagát dicséri. Egy liter kiváló finom ó-rizling bor 1200 kor. Négy fogásból álló elsőrendű menü ebből 3000 K, kétfogásból álló elsőrendű menü vacsora 3200 K. Izzelje meg! Saját érdekében tegeren egy próbát Albert Belvárosi Éttermében, Debrecen sz. kir. város székházának suterinében, Városház-utca 1. szám. Abonensek jutányos árban felvételt. Zóna villás reggeli 1200 korona.

TÖZSDEI megbízásokat

értékpapírra tőzsdeidő alatt is, valamint magánforgalomban is a legelőnyösebben eszközöl,
pénzkihelyezések a legelőnyösebb feltételek mellett,
mindennemű árúk és termények vétele és eladása (forgalombahozatala)
joggyakorlások, tőzsdek. — részvények vétele és eladása.

MERCUR

Értékpapír és Árutorgalmi Részvénytárs.
Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14—35.
Távíratcim: Marért.

Ma, szombaton délután 6 órakor **Vivó Akadémia** a református főgimnázium tornatermében!

A magyar főiskolai ifjuság hivatalos lapja az *Uj élet* most jelent meg változatos tartalommal. Az értékes cikkekkel és hivatalos közleményekkel gazdag diákuság ára 200 korona. Előfizetési ára félévre 4000 korona. (Budapest, VIII. Üllői-ut 4. I.)

Czája legyőzte Sámsonot. Czája, a világhírű magyar díjbirkózó versenyre hívta ki a mult napokban a Budapesten tartott profizionista világbajnokság négy első helyezettjét s ötmilliót ígért legyőzőjének. Először az amerikai Sámsonnal került össze, akit másfél órai küzdelem után legyőzött, annak ellenére, hogy Sámson rugott, harapott, tiltott fogásokat alkalmazott. Czáját a közönség orkászerepű tapssal és éljenzéssel ünnepelte, amikor az amerikaiat két vállra kényyszerítette.

Antiszemita mozgalmak a bécsi egyetemen. Bécsből jelentik: A bécsi egyetemen egyre erősödnek az antiszemita mozgalmak. A diákság az új rektor beiktatásának ünnepélye alkalmával nagy tüntetést készít elő. A rektor ugyanis, bár katolikus pap, a horogkeresztesek ellen nyilatkozott. Az egyetem tanácsa azzal a tervvel foglalkozik, hogy a rektor beiktatásának ünnepélyét elhalasztja.

Bármiféle eladó ingóságait azonnal állítsa ki a „Remény” birományi (vagyománytörvény) vásár állandó díjtalan kiállításán. Piac-u. 85.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szombat: Tavasz 7 órai kezdettel.
Vasárnap délután: Szép asszony kocsisa este: Kurucfurfang.

Tavasz. (Operette 3 felvonásban.) Írták Lindau és Wilhelm. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Strauss József. Ennek a darabnak a librettóját csak a zenéje tudja megmenteni, viszont a zenéjét a szövege utáni agyon. Strauss József kedves, maradandó értékű muzsikájához Lindau és Wilhelm írták a szöveget, ékes bizonyosságot téve amellett, hogy mi minden lehet egy operettben, aminek nem kellene: sületlen epizód, értelem nélküli vicc, úgy, hogy a kétértelműnek egy értelme van és az egyértelműnek egy sem. Ezzel a tartalmentes librettóval küzködik 3 felvonásán át a zene. A péntek esti előadás mégis a legteljesebb siker jegyében folyt le. A színház operette-együttese jobb ügyhöz méltó buzgalommal vitte diadalra a felújított darabot. Nagytűs nélkül mondhatjuk, hogy Kováts Terus az operette egyetlen jó szerepében önmagát multa felül. Pompás humora, karrikírozó tehetsége minden oldalról bemutatta ezt az igaz végigművészi és mély értékekkel rendelkező, kivételes tehetséget. Voith Ilonka és Timár Ila egyéniségükhöz mérten tul kicsi és sok némaságra kárhoztatott, háládatlan szerepükben a legjobbat adták, amit csak ki lehetett aknazni a vérszegény jelenetekből. Voith Ilonkát ezuttal mint kitűnő szubrett-primadonnát ismerjük meg, feltűnően elegáns táncával nagy sikert aratott. A férfi címszerepét Unger István alakította finoman. Halassy né az anyós szerepében produkált elsőrangú figurát. Sós dicséretreméltóan oldotta meg hálás szerepét, bár az aggkori gyengeséget többször is összetévesztette

a háborus idegességekkel. Kitűnően játszotta meg szerepét Markovics, Sötét Balázs és különösen Rótkó. A rendezésért Unger Istvánt, a pontos dirigálásért Müller Mátyást illeti a dicséret. Az előadásban csak egy lehűtő momentum volt: a Tavasz szinpadának szerföltött hűvös őszi levegője, mely felvonások elején valóságos megborzongatta a nézők hátát, akik az utcáról októbervégi őszi tavaszi melegét hozták magukkal a nézőtérre. (In)

Vadülözések autón Afrikában. A debreceni Vígyszínház mozgó egy maga nemében páratlan vadállati filmet mutat be, amelynek a világon idáig párja nincsen. — Amerikában alakult egy nagy Filmtársulat, a melyik expedíciót szervezett Afrikába, hogy ott tanulmányozza a vadállatok életét és felvételeket készítsen azokról. A felvételek pompásan sikerültek. Szemeink előtt látjuk, amint gazellák, zóbrák, gnuk, elefántok, kígyók, tigrisek, oroszlánok csapatostul tanyáznak buvóhelyeiken, látjuk amint az állatok félelmetes királya, az oroszlán támadásra készül és irtó erejével szétszaggatja prédáját. Látjuk a struccokat csapatostul, holott tudjuk, hogy ez a nemes madáróriás, különösen tömegesen alig megközelíthető. A vadállatok üldözése autón történt. A film csak 2 nap látható a debreceni Vígyszínház mozgóban.

Szilvásiak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház
Szerencsés kézzel válogatja meg az igazgatóság az ideai darabokat, ezt bizonyítja ismét a „Tavasz” Strauss operette tegnap felújításán elért óriási siker. A darabot ma kivételesen 7 órai kezdettel ismétik meg.
Szombaton november 3-án a Waldbauer Kerpely vonósnég, es tarja egyetlen hangversenyét.

Apollo-mozgó
Két sláger. Ha a bálványok romba dőlnek. Főszereplő Geraldine Farrar és Pusztai princ. pazar kiállítású filmek.

Urania-mozgó
Newyorki banditák, nagyszabású kalandorregény, főszereplő Harry Hill, kísérő Snoby és a szeszitalom.

Vígyszínház-mozgó
Vadász-expedíció az ősvadonban. Az idáig létező legszebb, legbátrabb afrikai dzsungelbeli vadállatfelvételek. A budapesti Urania egy hónapig tartotta műsorán.

Meteor-mozgó
Vasárnap Lengyelvér világsláger Petrovichal. Csütörtökön Az Orkan, amerikai világrakció. A tolongás ekerülése végett kérik a jegyeket szombaton kiváltani.

Budapest székesfőváros által kibocsátott

KÖLCSÖNKÖTVÉNYEKET

névértékén vásárol, kivánságra az érték befolyt összeget

ÉVI 200-300 százalékos kamatra kihelyezi

„MERCUR”

Értékpapír és Áruforgalmi Részvénytársaság

Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14-35.
Távírási cím: „Márért.”

Felvilágosítással telefonon vagy levélben is készséggel szolgálunk.

TESTEDZÉS

A Békessy Club mai vívó akadémiája

Az agilis Békessy Béla Vívó Club ma, szombaton este 6 órai kezdettel a református főgimnáziumban tartja nagyszabású vívóakadémiáját, amelyet általános nagy érdeklődés előz meg. A vívóakadémia illusztris vendégei Berty László ezredes, a többszörös olimpiai bajnok, a kitűnő vívó és Gellért Alfréd, a kiváló vívómester. A budapesti vívókkal a legjobb debreceni vívók Beczner, Takács, Kalmiczky, a két Májerszky, Taubler, Szabó Gyula, Vértes veszik fel a küzdelmet s így szép, magas színvonalú küzdelemre van kilátás. Előreláthatólag a vívóakadémián Debrecen urí társadalmá nagy számban lesz képviselve.

Végre döntöttek a Nagy Bálint ügyben. A kerületi felebbezési tanács a mult nap végre ismételt határozott Nagy Bálint ügyében. Nagy Bálint ellen tudvalevőleg a DVSC tett feljelentést durva játék miatt, azonkívül egyik incidenséért, amit mint néző követett el, vonták felelősségre. A hosszúra nyult ügy már minden fórumot megjárt s a központi vidéki bizottság végül is visszaadta az ügyet új határozathozatal végett a keleti labdarugó kerület felebbezési tanácsának, mivel megállapította, hogy az szabálytalannul járt el, azonkívül visszaadta Nagy Bálint játékjogát is. A felebbezési tanács most újlag 5 hónapban elállapította meg Nagy Bálint büntetését, illetőleg addig tiltotta el a nyilvános szerepléstől. Büntetését azonban nagyrészt már kitöltöttnek vették.

A DEAC játékosai ma, szombaton este 6 órakor az Egyetemi Körben értekeletet tartanak a vasárnapi mérkőzések ügyében.

A DTE vasárnapi programja. A DTE vasárnap a DEAC ellen a következő felállításban játszik: I csapat: Zeisler — Meister, Rott — Kriszter, Fejér, Weisz — Polyik, Urbanovits, Főrizs, Tárkányi, Kaiser. II. csapat: Mész — Klein, Katz, — Kurtág, Takács, Péterffy, — Szántó, Gelbmann, Bartha III., Horvát, Wiener. Az intéző felhívja az I. csapat tagjait, hogy vasárnap délután 2 órára, a II. csapat délelőtt fél 10 órára és végül az ifjúsági csapat kijelölt tagjait, hogy reggel 8 órára a nagyerdei pályán pontosan és teljes számban kint legyenek, mivel a mérkőzések a kiirt időben pontosan megkezdődnek.

Ifjúsági mérkőzés. A Vargakerti Sport Club játékosai: Némethy, Szilágyi, Boros I., Boros II., Harangi, Szabó I., König, Master, Török, Sterbinszky, Luczay, Kováts, Gáll, Kolozsvári a vasárnapi mérkőzésen, az üggetőéri sporttelepen délelőtt 9 órakor jelenjenek meg.

Minden diák fizessen elő az **UJ ÉLET-re!**

Előfizetési ár: félévre 4000, negyedévre 2000 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Üllői-ut 4. I.

KÖZGAZDASÁG

Tovább tart a tőzsdén a lanyhaság

A berlini értékpiacon, tekintettel a szabad devizaforgalom megszüntetésére, ma a hangulat szilárd irányzat mellett nyugodtabb volt. A német márka jegyzése a külföldi piacon tartott volt. Bécsben azonban a márka átértékelési folyamata még mindig nem jutott nyugvópontra. A berlini terménytőzsdén a jegyzéseket ma már nem papírmárkára, hanem a birodalmi aranykölcson címleteire vonatkoztatták. A budapesti értékpiacon is ismét a lanyhaság jegyében folyt le.

A budapesti terménytőzsde irányzata lanyhuló volt.

A TŐZSDÉ

Magyar korona: 3-02 1/2

Zürichi zárlat

Hollandia 218 1/2, Newyork 561 1/2, London 2522, Páris 3265, Milano 2523 1/2, Prága 1665, Budapest 302 1/2, Belgrád 650, Bukarest 265, Varsó 1 1/2, Bécs 78 1/2, Szófia 527 1/2, Berlin 0-0060.

Devizaközp. hiv. ár.

Dollár 19430—20500, Francia frank 1165—1231, svájci frank 3440—660, cseh kor. 578—622, lei 98—111, lira 890—945, dinár 230—44, 100 német márka 0-00002, osztrák korona 27 35—29 55 fillér.

Értéktőzsde

A mai tőzsde üzletellenül nyitott. A piac bizonytalan volt, a bécsi számlára történő jelentős eladások kimélyítették a lanyha irányzatot. A nehezebb papírok piacán indult ki ez a csökkenő irányzat, később áterjedt a kisebb értékekre is és uralkodóvá vált az egész piacon.

Az arfolyamveszteségek általában 15 százalékos terjednek, sőt egyes elhanyagolt papiroknál 20 százalékos arveszteségek is előfordultak. A kosztpréz szilárdan tartotta magát 3 százalékosban.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén igen kis forgalom mellett az irányzat a főbb gabonaműveken gyengébb, egyebekben változatlan maradt. Buza 1000 koronával olcsóbbodott.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 915—20, egyéb 910—15, 79 kilós tiszavidéki 930—85, egyéb 925—30, rozs 600—10, takarm. árpa 680—35, sörárpa 725—75, köles 775—780, zab 680—680, tengeri 680—670, repce 1650—700, korpa 365—75 korona kilogrammonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Szabadvásári maradvány, 482, érkezett 223, eladott 108.
Árak: Zsirterés fiatal könnyű 7900—8400, nehéz 8200—9200.
Zártvásáron nem volt üzlet.

Nyiltér

Nyilatkozat

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A hajdusoboszlói Körner siremlék elkészítése körül a helyi lapokban személyem ellen indított rosszakaratú sajtókampányra vonatkozólag az igazság és egyéni reputációm érdekében a következőket kell kijelentennem:

A Körner-család megbízásából általam konstruált siremlék az én eredeti tervem, annak sem eszméjét, sem konstruktív megoldását semmiféle szoborról nem vettem. Ilyen becsstelenséget művészes ember el nem követ. Medgyesi és Somogyi szobrászok a nyomda festéket nem tűrő rágalmaszásaért tiszta lelkiismeretem igazában és művészi reputációm megvédése érdekében fordultam a bírósághoz, hogy a két urat a vádoltak padjára vigyem.

A galád vád alaptalanságáról különben a Körner család is személyesen meggyőződött Budapesten Horvai szobrászművész.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Börkabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület

nél, Debrecenben pedig külön a vád elbírálására felkért művészi bizottság jegyzőkönyve tanuskodik az eszközökben nem válogatók két ur rágalmazása ellen. A tény az, hogy Medgyesi és Somogyi ily rágalommal terhelten leutaztak Szoboszlóra abban a reményben, hogy így a munkát meguknak megszerezhetik. Ez a tervük azonban a Körner család tisztalátása következtében nem sikerült. Ezért tettem ügyvédem, dr. Szilágyi Dezső ur által a két ur ellen **hítelrontás, rágalmazás és becsületsértésért** feljelentést a bíróságnál. A tárgyaláson a kir. ügyész a hitelrontás vádját azért ejtette el, mert ez ügyből anyagi károm nem származott. Rágalmazás és becsületsértésért tovább folyik ellenük a bírói eljárás. Hogy a plágium vád mennyire légbőlkapott és szemenszedett valótlan, bizonyítja az is, hogy e címen sem Horvai, sem a szobrászati szakosztály ellenem vádat nem emelt, ami pedig plagiálás esetén kötelessége lett volna.

Tisztelettel
Némethy László,
szobrász művész.

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costum 1.000.000 koronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készit

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

Biharmegyeiek figyelmébe!

KISS ANTAL VIZSGÁZOTT FOGÁSZ

21 éves praksissal sajátkezűleg végez mindenféle munkát. Berettyóújfalú, Főucca

Ócska vasat,

rezet és mindennemű fémeket legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételt elszállítok
Steiner Eötvös-utca 110. Tel-fon 6-86. sz.

Irodai alkalmazást

keres nőtlen fiatal tisztviselő.

Szives ajánlatokat kér a kiadóba

Eladó üzlet

és lakás berendezéssel.
Cím a kiadóban.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járn gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenédével szemben).

Vidéki hölgyek figyelmébe

Szörme kabátok
elsőrendű kivitelben legjutányosabb áron kaphatók

KERTÉSZ szüicsnél

Budapest, Üllői-ut 9., Kálvintér mellett

Halló! Halló! Próbálja meg

Ingyen borotválkozhat majdnem Csapó-utca 62. szám alatt **B. R. FERENC** fodrászüzletében. — Ne tessék össze téveszteni, mert a Gábor László hentesüzlet mellett van.

Borotválás	200 K
fésüléssel	250 K
Hajvágás	600 K
Géppel	500 K
Szakálvágás	250 K
Géppel	200 K
Bábi nyírás	600 K
Fejborotválás	600 K

Szives pártfogást kér:
Bőr Ferenc, fodrász.

6 millió korona az ára a Nyil-utca 56. számú háznak

Semmi más költség nincs reá! A vétel a NAGY LAJOS irodában köthető meg, Veres utca 9.

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.
Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59. szám.

64 ESZTENDŐ

64 ESZTENDŐ óta nélkülözhetetlen kelléke a gazdának a KODOLÁNYI-FÉLE GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

Ez a békebeli kiállítású, bekötött vaskos zsebnaptár felőleli mindazt, amire a gazdaközönségnek szüksége van. A hasznos tanácsok valóságos tárháza ez a kötet, melynek 1924. évi kiadása rövidesen elhagyja a sajtót. Ha tehát biztosítani óhajt egy példányt ebből a naptárból, ugy

azonnal küldjön be lapunk kiadóhivatalához 8600 koronát és megjelenés után nyomban megkapja ezt a pompás, dustartalmas gazdasági zsebnaptárt.

ÁRA BÉRMENTES KÜLDÉSEL 8600 K

Felhívás

a kereskedők és iparosokhoz!

Uj üzletmegnyitásokat, műhelyátalakításokat, üzletáthelyezéseket, vagy a vállalat kebelében történt bármilyen változást: u. m. kiárusítást, uj árucikkek bevezetését stb. legrövidebb idő alatt a közönség legszélesebb rétegeivel megismerteti, reklamirozza a Magyar Hirdető Iroda debreceni fiókja, Kossuth-utca 53., telefon 8-51.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóból 400 kor., minden további szó 40 koronára. Vasárnap és ünneppanokon 10 szóból 600 koronára. minden további szó 60 K. Vastagabb betűk szedett szavak kétszeresen számítatnak.

AJÁNLAT
Elesorélném
főntcai két szoba konyhával lakásomat hasonlóval, Piac-utca 63., kereszt-építet.

Teljes uri ellátás
1-2 uriembernek, gazdászoknak, orvostanhallgatóknak különösen alkalmas, nov. 1-től, Erdősor 7. szám, Villanyos megálló, Simonyi-ut végén.

Hímzést
vállalok. Paccirta-utca 60. szám

Tanítványi vállalna
középsiskolák bármely osztályából, menekült egyetemi hallgató. Cím: Németh Gyula, Tiszá-Internátus.

ELADÁS
Ondódon
10-30 hold elsőosztályu föld, városhoz közel, eladó. Értekezés: Simonyi-ut 17.

Ólomot veszünk
minden mennyiségben. Piac-utca 89.

KERESLET
Egy szoba-konyhás lakást keres fiatal házaspár öszre, butorozatlanul vagy butorozatlanul. Cím a kiadóban.

Petroleum
Stern festéküzletében
kiváló finom minőségben jutányos árért kapható Piac-utca 10., Bikával szemben.

Értektőzsei árfolyamok (ezresekben)

Bankok:	Hungária 100	Kistarcsai 115	Fiumei —	Pannonia 18
Magyar	Királymalom 54	Kühne 55	Temesi sz. 78	Török 395
Bosny. agrár 46	Viktória 330	Györfly 85	Fellen 825	Turul —
Földhitel 290	Tranzsdan. 115	Kasszab 88	Flóra 154	Unio színház 16
Hazai 175	Bányák és téglagy	Kissling 35	Fővárosi sör 27.5	Vasm. vill. 42
Hermes 62	Banxit —	Láng 140	Goldberger 88.5	Villányi 54
Agrár 46	Bauxitrősz 315	Lipták 30	Gschwindt 235	Wander 36
HSzlavon. 32	Beocsini 900	Gép és vasut 52	Halkeresk. 29	Zagyvapáfal 48
Lloyd Bank 15	Borsodi 220	Magyar acél 209	Hung. mütr. 200	
Cseh 19.5	Lőrinczi 120	Mérleg 31	Juta 170	Faipar:
Magyar hitel 618	Cement 190	Belga fém —	Kábel 1930	Mercurfa 13.75
Ingatlan 310	Unio 38	Otom 28	Karton 158	Cserző —
Forgalmi 38	Shászvári —	Chandvir 130	Keglevich 22.5	Dharaszi 25
Jelz. 47	Kohó 650	Rex 13	Királyautó 11.5	Egy. fa 30
Ker. hitel 25	István 62	Rima 90	Királysör 43.5	Funiergyár 415
Ceszámítóló 81	Köb. téglá —	Roessemann 60	Klein és Fia 14	Guttmann 540
Német 28	Drasche 330	Schlich 94.5	Keleti 36	Hazai 167
Olasz 37	Magnesit 2550	Schuller 69.5	Klotild 97	Honifa 27
Közp. Jelz. 16.5	M. aszfalt 98	Tendlorf 100	Krausz 68	Körösb 105
Városi 12	Á. Kész. 2250	Vegyipar 35	Polg. Sör 322	Kronberger 165
Merkur 20	Kerámiai 130	Vagonyipar 93	Ligetszanat 19	Lignum T. 96
Nemz. bank 35	Nagybát. 190	Wörner 23.5	Cukoripar 2875	Magy.-Am 41
Jsztr. Hitel 114	Salgó 490	Fábián 17.5	Lámpa 202	Erdő 11.5
Keresk. 1025	Ujlaki 215		Aner 240	M. Loyd 130
Hungária —	Urkányi 1250		Kender 95	Malomsok 15.5
Takarékpénztárak	Eszakmagy. —	Vegyesek	Óstermelő 204	Nemzeti 240
Belvárosi 345	Nyomdák	Alt. Gázizzó 26	Pamut 225	Liechtig 14.75
Lipótvárosi 18	Athenaeum 250	Alt. Légsz. 590	Gummi 186	Ofa uj 485
Egyes.fővár.149	Franklin 1200	Baróti 16	Szalámi 30	Rézbányai 155
Kőbányai 26	Globus 36	Boni 95	Vasut forg. 170	Szlavonia 68
Magy. Alt. 180	Kunossi 22.5	Brassói 555	Marosi petr. 85	Nasici 1900
Moktár 150	Pallasz 44	Chinoi 61	Mezőgazd. 574	Viktoria 18.5
Pesti hazai 3460	Pesti könyv —	Danica 95	Mezőhegy. 339	Zabolai 130
Biztosítók	Révai 170	Diana 12	Interrexim 29	Zentai 172
I. Magy. 5800	Rigler 55	Dorogi 25	Océán 33	
Fonciére 195	Stefaneum 32.5	Décukor 390	Okajpar 61	Közlekedési vál.
M-francia —	Vas és gépgyárak	Dunántuli 55	Püspöki 19	Adria 405
Jég 150	Koburg 40	Cinmer 12	Schwartz 40	Atlantica 54
Pannonia 850	Csáky 47	Egisz 36	Star 43	Közuli 23.5
Malmok	Gépgyár 155	Izzó 480	Szikra 118	Városi 37
Back 80	Fábián 175	Textil 18.5	Szegedi 595	Bur 20
B.-oniskolai 99	Fegyver 1270	Horvát 750	Lukács 175	Déji vasu 87
Concordia 67	Frankl 75	Gyapjumosó 107	Szolnoki 13	Levante 600
Békéscsabai 48	Ganz D. 5400	Papiripar 52	Royal 150	Miskolci 35
Éisó Bpest 181	Ganz vill. 1700	Részv.-sör 212	Stummer 1100	Nova 124
Törökszentm. 26	Hoffher 180	Szövökötő 59	Telefon 148	Altamvasut —
Gizella 47		Spodium 156	Temesi sör —	Tröst 115

Nem hivatalos jegyzések: Magy. amerikai 8-9, Fabank 54-58, Régi amerikai 9-10, Óbudaijaki 25-3, Brcdi vagon 60-65, Foresta 32-4, Döry konz. 10-11, Herendi 9-9.5, Újságüzem 15-16, Székely és Gerő 22-26, Újpesti beton 28-32, Pharmacia 6-7, Böhm-hordó 25-32, Unio takarm. 5-5.2, Hungaria kal. 11.5, Termelőb. 8-10.

Elővételi jogok: Törökszentmiklós 15-17, Szentlőrinci 24-27, Drasche 125-135, MAG 8-10.5, Rothmüller 9-11, Georgia 530-570, Polgári sör 106-110, Lloyd bank 8-8.55, Horvát-Szlavon 09-105, Baróti 6-6.25.

Megnyit! GARAI ÉS TESTVÉRE Megnyit!

férfi-, fiuruha nagyruháza PIAC-UTCA 11., Bika-szálló épület. Kérjük a t. közönséget, ei ne mulassza kirakataink megtekintését!!!

Előzékeny kiszolgálás!

Olcsó, szabott árak!